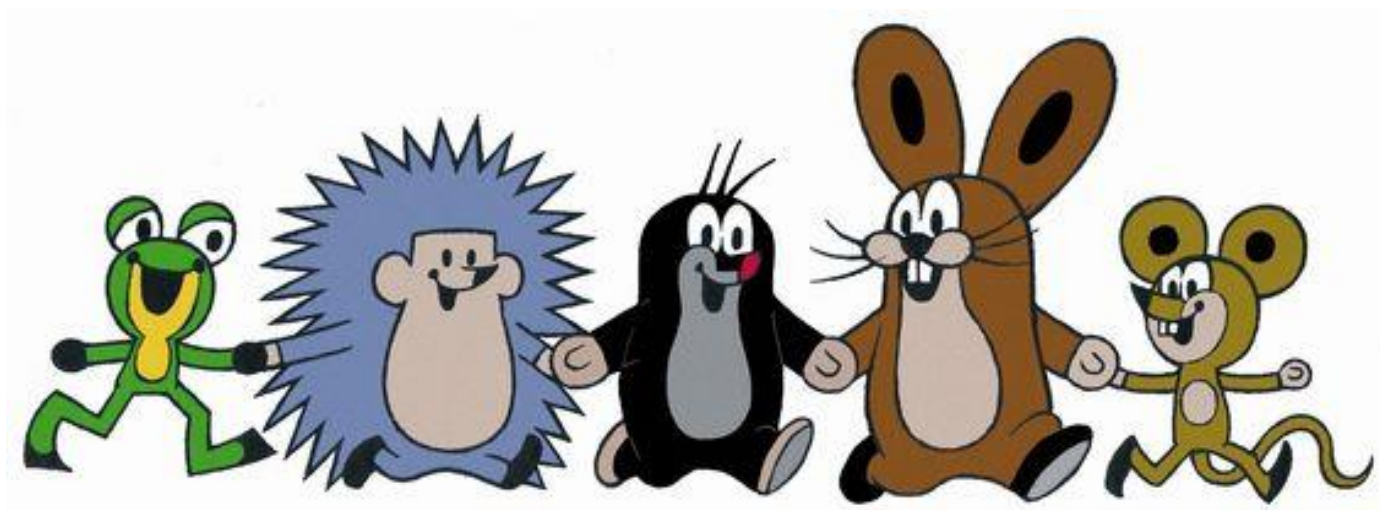

Školní vzdělávací program
Dětské skupiny **BRAŇÁČCI**

ROK S KRTKEM

Motto programu:

Všechno, co opravdu potřebuji znát, jsem se naučil v mateřské škole.

(Robert Fulghum)

Platnost od 1.9.2020

Obsah:

Identifikační údaje DS	3
Charakteristika DS	3
Podmínky vzdělávání DS	4
Věcné podmínky	4
Životospráva	4
Psychosociální podmínky	4
Organizace	5
Řízení, personální a pedagogické zajištění	5
Spoluúčast rodičů	5
Organizace vzdělávání DS	6
Režim dne	6
Akce a aktivity	7
Vzdělávací obsah DS	7
Tematické bloky	8
Dítě a jeho tělo	11
Dítě a jeho psychika	12
Dítě a ten druhý	14
Dítě a společnost	15
Dítě a svět	16

Školní vzdělávací program je zpracován podle RVP. V jeho obsahu jsou oblasti a cíle, které jsou rozpracovány do tematických bloků a celků. Jejich organizaci volí paní učitelky tak, aby děti měly dostatek prostoru a času na spontánní hry a pohybové aktivity. Paní učitelky se snaží o vyvážený poměr mezi spontánními aktivitami a řízenými činnostmi.

Školní vzdělávací program byl vypracován vedoucí učitelkou DS a schválen zřizovatelem DS.

Identifikační údaje Dětské skupiny

Název: **BRAŇÁČCI**
Adresa: Branná 23, BRANNÁ, 788 25
Poskytovatel: Obec BRANNÁ, Branná 23, 788 25 BRANNÁ
Odpovědná osoba: Mgr. Marie ŠUBČÍKOVÁ
IČO: 003 02 406
Kontakt: 583 230 111
Vedoucí: Petra VÁLEK KOCIÁNOVÁ
Typ: celodenní péče
Kapacita: 12 dětí
Provozní doba: 7:00 hod. – 16:15 hod.
Název ŠVP: ROK S KRTKEM

Charakteristika Dětské skupiny

Dětská skupina „**BRAŇÁČCI**“ se nachází na náměstí v přízemí budovy OÚ Branná. Vzhledem k poloze samotné obce Branná, má DS velmi blízko do blízké přírody v podhůří Hrubého Jeseníku. Tato možnost je hojně využívána při pobytu venku.

Dětská skupina je jednotřídní a věkově smíšená, s maximálním počtem dětí 12. Součástí interiéru je samostatná ložnice. Strava je připravována v místní restauraci Kolštejn a je přinášena v gastro nádobách.

V zahradě bývalé MŠ je zřízeno dětské hřiště s prolézačkami, pískovištěm a volným prostranstvím. Zahrada je využívána k pohybovým aktivitám dětí při dopoledním pobytu venku.

Podmínky vzdělávání

Věcné podmínky:

Dětská skupina je jednotřídní s maximální kapacitou 12 dětí ve věku 2 ¾ - 6 let. Vnitřní prostory a vybavení DS splňují bezpečnostní a hygienické podmínky. Třída je slunná, prostorná, DS má vlastní šatnu i sociální zařízení. Třída je dostatečně vybavena hračkami, pomůckami pro individuální i skupinovou práci s dětmi, koutky pro námětové hry, audio a video technikou. Hračky jsou uloženy v uzavíratelných plastových boxech, v otevřených skříňkách a v dostupné výšce pro děti. Výtvarné práce dětí jsou vystavovány v šatně na nástěnce a jedna nástěnka je vyhrazena na informace pro rodiče o vzdělávání, změnách režimu dne atd. Pod budovou OÚ je veřejné asfaltové hřiště, které je využíváno pro hry se sportovním náčiním, pohybové hry dětí, kreslení na asfalt apod.

Životospráva:

Životospráva je pro dětský vývoj velice důležitá, je nutné dbát na správnou výživu, vhodné rozložení zátěže a odpočinku a také na dlouhý a kvalitní spánek. Strava je nutná vyvážená, plnohodnotná, zajišťována výživovými normami a normami spotřebního koše. Jídelníček je sestavován podle spotřebního koše a zásad správné výživy a je doplňován o ovoce a zeleninu. Mezi denními jídly jsou dodržovány doporučené intervaly (max. 3 hodiny). Děti do jídla nejsou nuceny, ale motivovány k ochutnání pokrmů, které jsou zdraví prospěšné. U jídla jsou děti vedeny k sebeobsluze při stolování, k vytváření správných stravovacích návyků. Pitný režim je zajištěn během celého dne i při pobytu venku.

Pobyt venku je zařazován do režimu dne denně, v letních měsících i odpoledne. Pobyt venku se neuskutečňuje jen při nepříznivých klimatických podmínkách, kterými mohou být, silný déšť, velký mráz, silný vítr.

U dětí je akceptována individuální potřeba aktivity, spánku i odpočinku dětí. Ke spánku děti nejsou nuceny, jsou vedeny k dodržování klidového režimu a k ohleduplnosti k dětem, které mají potřebu spánku větší.

Psychosociální podmínky:

Všichni zaměstnanci DS dětem vytváří příjemné prostředí, aby se v něm cítily bezpečně a spokojeně. Nové děti mají možnost postupné adaptace v DS spolu s rodiči. Je brán ohled na individuální psychický a fyzický vývoj dítěte, jeho možnosti a tempo vývoje. Děti mají stejná práva, možnosti a povinnosti. Společně s dětmi vytváříme jasná pravidla slušného chování v DS, kterými se řídíme. Děti jsou vedeny ke kamarádství, zdvořilosti, ohleduplnosti, toleranci, pracovitosti a učí se pomáhat mladším dětem nebo dospělým. Učitelé respektují individuální potřeby dětí, reagují na ně a pomáhají jim v jejich uspokojování. Nepřetěžují je.

Vzdělávací nabídka je pro děti zajímavá, srozumitelná a přiměřeně náročná. Vzdělávací nabídku mají děti možnost si vybrat, která odpovídá jejich potřebám. Zapojování se do těchto činností je nenásilná a povinná. Pedagog je pro děti

přirozeným vzorem, vztahy mezi dětmi a dospělými jsou založené na vzájemné důvěře, toleranci a zdvořilosti. Převažuje pozitivní hodnocení a pochvala dítěte. Při jednání s dětmi je využívána empatická komunikace, vstřícnost a důslednost. Děti mají dostatek času dokončit svoje činnosti, mají volnost a osobní svobodu, která je vyvážena nezbytnou mírou omezení, které vyplývá z nutnosti dodržovat potřebný řád a pravidla soužití v DS. Toto všechno pomáhá vytvořit kamarádský a vstřícný kolektiv.

Organizace:

Dětská skupina má jednu třídu, která má smíšený věkový kolektiv dětí. Může být zapsáno maximálně 12 dětí na školní rok. Činnosti během dne se plánují podle potřeb a zájmu dětí, přizpůsobují se individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí. Během dne mají děti dostatek prostoru pro spontánní hru, na její dokončení nebo pokračování později, režim dne je variabilní a pružný tak, aby mohl reagovat na přání a potřeby dětí a individuální možnosti.

Provoz DS je od 7:00 hod. do 16:15 hod., děti se schází do 8:30 hod., po obědě si děti rodiče vyzvedávají od 12:00 hod. do 12:15 hod. Odpoledne se děti rozcházejí od 14:45 hod.

Řízení DS, personální a pedagogické zajištění:

Dětská skupina je zřízena obcí Branná, panem starostou Ing. Miroslavem SKŘIVÁNKEM, odpovědnou osobou paní Mgr. Marií ŠUBČÍKOVOU a vedoucí učitelkou DS je p. uč. Petra VÁLEK KOCIÁNOVÁ. Výchovně vzdělávací práci vykonává vedoucí učitelka a jako výpomoc bývalá paní učitelka v důchodu. Obě jsou kvalifikovanými pedagogickými pracovníky.

Stravu vydává vedoucí učitelka, o pořádek, čistotu a úklid nádobí po obědě se stará paní uklízečka.

Veškeré pracovní povinnosti, úkoly a pravomoce jednotlivých pracovníků DS jsou dány pracovními náplněmi.

Spoluúčast rodičů:

Podílet se na dění v DS, účastnit se různých akcí mohou i rodiče. Informováni jsou nejen o dění v DS, ale také o prospívání dítěte, jeho individuálních pokrocích a rozvoji během celého školního roku formou individuálních rozhovorů. Na začátku školního roku jsou rodiče informováni s plánem zaměření DS na celý školní rok, mohou přednést své připomínky a návrhy. Snažíme se o včasnou informovanost rodičů, o změnách v chodu DS co nejdříve a včas, o různých akcích, výletech, vystoupeních. Tyto informace jsou vyvěšeny v šatně na nástěnce.

Rodiče mají volný přístup do tříd a paní učitelka jim dle jejich zájmu poskytuje informace o dítěti a dění v DS.

Organizace vzdělávání

Denní i týdenní rozvrh činností je pestrý a vyvážený na poměr aktivity a odpočinku. Zohledňuje náladu kolektivu, počítá se změnami, které mohou vznikat při zajišťování potřeb dětí. Je pružný tak, aby práce s dětmi mohla probíhat jak individuálně, tak i v malých nebo větších skupinkách.

Denní činnosti jsou přizpůsobeny věkovému složení dětí, ale také i aktuálním okolnostem (rozhovory s dětmi, dokončování činností, individuální potřeba odpočinku, pohybu, počasí apod.)

Třída má svůj denní režim, který je vyvěšen v šatně na nástěnce pro rodiče. Časy jsou sice stanoveny, ale jen čas pro jídlo je pevný, jinak se časy mohou měnit podle potřeb dětí.

Režim dne

7:00 – 8:30	scházení dětí, ranní hry dle volby a přání dětí (činnosti zaměřené na spontánní hry, zájmovou činnost, individuální činnosti)
8:30 – 8:45	seznámení s činnostmi během dne (seznámení dětí s nabízenou činností, jejich náměty)
8:45 – 8:55	ranní protažení (protahovací cviky, koordinace celého těla)
8:55 – 9:15	hygiena, dopolední svačina (samostatnost, kultura stolování)
9:15 – 10:00	didakticky cílené činnosti (činnosti nabízené hravou formou na dané téma TVP. Jsou to činnosti výtvarné, hudební, literární, tvořivé, mohou být formou individuální nebo skupinové)
10:00 – 11:30	hygiena, převlékání, pobyt venku (někdy i dříve, záleží na počasí. Je spojen s pozorováním okolí, poznáváním, orientací v okolí, je spojen s týdenním tématem. Je důležitý i volný pohyb dětí.)
11:30 – 12:15	hygiena, oběd (dbá se na kulturu stolování, hygienu u jídla, samostatnosti, mladší děti jedí lžící, starší používají příbor. Děti se do jídla nenutí, ale je důležité, aby ochutnaly a naučily se zdravému stolování.)
12:15 – 14:15	hygiena, odpočinek (poslech pohádky, zpívání písniček podle přání dětí, respektují se rozdílné potřeby spánku, předškoláci individuální práce u stolečku)
13:45 – 14:15	individuální činnosti s dětmi předškolního věku
14:15 - 14:45	vstávání, hygiena, odpolední svačina (opětovná kultura stolování, samostatnost)
14:45 – 16:15	odpolední zájmové činnosti, možnost v pokračování didakticky zacílených činností (hry dle přání dětí, podle počasí pobyt venku, dokončování ranních činností, rozcházení dětí, uzamčení DS)

Akce a aktivity pořádané v DS

- plavání na Relax centru Kolštejn
- návštěva knihovny
- vystoupení pro seniory (2x ročně)
- lampionový průvod k výročí boje za svobodu
- Mikulášské vystoupení
- vystoupení v Ostružné pro seniory (1x ročně)
- předvánoční vystoupení pro p. starostu
- vánoční tvoření s rodiči
- návštěva kostela sv. Archanděla Michaela
- lyžování na místním vleku Proskil Branná s rodiči
- návštěva ekofarmy Skřivánek v Branné
- velikonoční tvoření s rodiči
- vystoupení k vítání občánků
- vystoupení ke Dni matek
- představení práce Policie ČR, SDH Branná, Záchrané služby ČR
- polodenní výlet na HS Ramzová
- celodenní výlet
- spoluorganizace Dne dětí
- ukončení školního roku „bojovkou“ s rodiči

Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah je rozdělen do 10 tematických bloků s názvem „ROK S KRTKEM“.

Obsahuje všechny oblasti vzdělávání: Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost a Dítě a svět.

Každý tematický okruh je rozdělen do tří měsíců, které obsahují tři tematické celky a také doporučené tematické části. Uspořádání tematických částí určuje paní učitelka, je orientační a rozšiřují se jak do hloubky, tak do šířky podle zájmu dětí a situace. Každý tematický blok je rozpracován v týdenním plánu. Je v něm přihlíženo k věku a individuálním potřebám dětí.

Tematické části vycházejí z přirozeného vývoje dětí, z ročních období, z tradic, zvyků, oslav a svátků během roku. Témata je možné doplňovat o nové náměty, poznatky a metody a jsou zpracována tak, aby vyhovovala dětem i paním učitelkám.

Tematické bloky

Vzdělávací obsah je rozdělen do 10 bloků podle ročního období.

1. Integrovaný blok: KRTEK SE PŘEDSTAVUJE

Doporučená témata:

- Krtek se představuje
- Krtek vzpomíná na léto
- Krtek bezpečně na silnici

2. Integrovaný blok: KRTEK SE LOUČÍ S ČÁPEM A PŘÍRODOU

Doporučená témata:

- Krtek mává čápovi
- Krtek v sadu a na záhonku
- Krtek na poli a v lese
- Krtek ochutnává podzim

3. integrovaný blok: KRTEK A DRAK

Doporučení témata:

- Krtek maluje s podzimem
- Krtek a meluzína
- Krtek se loučí se stromy a keři
- Krtek a drak

4. integrovaný blok: KRTEK SE TĚŠÍ NA VÁNOCE

Doporučená témata:

- Krtek se chystá na čerta
- Krtek se těší na Vánoce
- Krtek a pohádky

5. integrovaný blok: *KRTEK A SNĚHULÁK*

Doporučená témata:

Krtek si staví kamaráda

Krtek pořádá karneval

Krtek sportuje

6. integrovaný blok: *KRTEK PANEM DOKTOREM*

Doporučená témata:

Krtek je nemocný

Krtek panem doktorem

Krtek a smysly

7. integrovaný blok: *KRTEK BUDÍ JARO*

Doporučená témata:

Krtek volá jaro

Krtek chystá zahrádku

Krtek a mláďátka

Krtkova pomlázka

8. integrovaný blok: *KRTEK A SEMÍNKO*

Doporučená témata:

Krtek a kapka vody

Krtek probouzí semínko

Krtek a první jarní kytička

Krtkovi se vrací kamarádi

9. integrovaný blok: *KRTKOVI NEJBLIŽŠÍ*

Doporučená témata:

Krtkova rodina

Krtek a jeho maminka

Krtkovo povolání

10. integrovaný blok: *KRTEK SE CHYSTÁ NA PRÁZDNINY*

Doporučená témata:

Krtek slaví s dětmi

Krtek a kamarádi

Krtek cestuje po světě

DÍTĚ A JEHO TĚLO

Vzdělávací nabídka:

- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti hygieny, stolování, oblékání, úklidu apod.
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (při hrách, pohybových činnostech, dopravních situacích)
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační)
- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkoly s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- smyslové a psychomotorické hry, konstruktivní a grafické činnosti, hudební a hudebně – pohybové hry a činnosti

Rizika:

- denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- nevhodné prostory pro pohybové činnosti a nevhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí
- nevhodné vzory chování dospělých v prostředí DS
- nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí
- dlouhodobé statické zatěžování bez pohybu, uplatňování nevhodných cviků a činností, nevhodné oblečení při pohybových činnostech
- omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA

Dítě a řeč:

Vzdělávací nabídka:

- samostatný slovní projev na určité téma
- prohlížení a „čtení“ knížek
- komentování zážitků a aktivit
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky
- přednes, recitace, zpěv
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů

Rizika:

- špatný jazykový vzor
- omezený přístup ke knížkám
- prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi a dospělými
- málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním, řízeným), slabá motivace k nim

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace:

Vzdělávací nabídka:

- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- námětové hry a činnosti
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- smyslové hry, nejrozličnější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a činnosti zaměřené na cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.)

Rizika:

- nedostatek času a prostředků pro spontánní hru, k jejímu rozvinutí a dokončení
- nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti

- omezený prostor pro vyjádření a uplatnění představivosti a mimoracionálního poznávání
- převažující důraz na pamětní učení a mechanickou reprodukci, málo názornosti i prostoru pro rozvoj fantazie
- nedostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí

Sebepojetí, vůle, city:

Vzdělávací nabídka:

- spontánní hra
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové apod.)
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)

Rizika:

- málo vlídné, nevstřícné, strohé, nelaskavé a málo přátelské prostředí, kde dítě nenalézá dostatek lásky a porozumění
- nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění
- nedostatek možností projevovat vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich
- spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělými
- nevhodné vzory a modely chování (netaktní komunikace, nedostatek sociálního citění, ohleduplnost a tolerance, necitlivé vztahy a postoje okolí)

DÍTĚ A TEN DRUHÝ

Vzdělávací nabídka:

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně – pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) – dětská skupina (prostředí, vztahy mezi dětmi a dospělými, kamarádi)
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Rizika:

- příliš ochrannářské či příliš nevšímavé prostředí
- prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
- nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor
- manipulace dítěte tzv. pozitivními prostředky (citovými prostředky, chválením bez opodstatnění)
- nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem
- nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství
- časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti

DÍTĚ A SPOLEČNOST

Vzdělávací nabídka:

- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí DS
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.), umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce), a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)

Rizika:

- přítomnost nevhodných, podbízivých a nevkusných podnětů
- nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům
- příliš mnoho nefunkčních pravidel ve skupině, děti se nepodílejí na jejich vytváření, ne všichni je dodržují (např. někteří dospělí)
- nevšímavost k nevhodné komunikaci a jednání mezi dětmi, přehlížení nežádoucího chování některých dětí, schematické řešení konfliktů bez zjišťování příčin jejich vzniku
- chybějící informace o tom, jak se chránit před nebezpečím hrozícím od neznámých lidí
- nedostatek estetických a etických podnětů a příležitostí k jejich kultivovanému prožívání a vyjádření

DÍTĚ A SVĚT

Vzdělávací nabídka:

- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro děti zajímavé
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovatými rostlinami, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň, jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím

Rizika:

- nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí provozu DS
- nedostatek příležitosti vnímat a vidět svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu
- převaha zprostředkovaného poznávání světa (obraz, film)
- nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí
- nedostatek pozornosti prevenci vlivů prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné

